

Читабельність історико-пригодницького роману В. Рутківського «Джури козака Швайки»

Автор: Бабак Валерія Олегівна
учениця 8-В класу

Усатівського НВК «школа-гімназія» ім. П.Д. Вернидуба
Біляївського району, Одеської області

Керівник: Гриньова Марія Василівна,
вчитель української мови та літератури

Усатівського НВК «школа-гімназія» ім. П.Д. Вернидуба

Актуальність роботи

- Перша журнальна публікація «Джур» відбулася ще 1995 року в «Однокласнику».
- „Джури козака Швайки” 2007 року виходять в «А–БА–БА–ГА–ЛА–МА–ЗІ».
- 9 лютого 2012 року трилогія «Джури» була удостоєна найвищої нагороди України – Національної премії імені Тараса Шевченка.
- В 2013 році розділ роману «На козацьких островах» був внесений до теми «Загадково прекрасна і славна давнина України» програми з української літератури для 6 класу .

*Володимир Панченко і Володимир Рутківський
на врученні премії «ЛітАкцент року — 2009».
Фото Марії Семенченко*

Тема роботи

Читабельність
історико-
пригодницького
роману В. Рутківського
«Джури козака
Швайки».

Трилогія Володимира Рутківського про «Джур»

Мета роботи

З'ясувати причини
читабельності
історико-
пригодницького
роману

В. Рутківського
«Джури козака
Швайки».

Володимир Рутківський за своїм робочим столом

Об'єкт та предмет дослідження

- **Об'єкт дослідження:** історико-пригодницький роман В.Рутківського «Джури козака Швайки».
- **Предмет дослідження:** чинники читабельності роману В.Рутківського «Джури козака Швайки».

*Ілюстрація до книги В.Рутківського
«Джури козака Швайки»*

Завдання роботи

- Проаналізувати літературно-критичні статті щодо ідейно-художнього змісту твору та характеристики головних героїв.
- З'ясувати погляди літературознавців щодо феномену успіху роману.
- Виявити погляди сучасних підлітків на причини читабельності твору.
- Визначити основні показники читабельності роману.

Ілюстрація до книги В.Рутківського
«Джури козака Швайки»

Методи дослідження

- Аналіз
- Синтез
- Опитування
- Порівняння
- Інтерв'ю

Лист- інтерв'ю В.Рутківському

Новизна роботи

- Погляди літературознавців.
- Погляди сучасних підлітків.

Гіпотеза

- Роман В.Рутківського «Джури козака Швайки» є читабельним, тому що автор як тонкий психолог зміг створити образи, близькі по духу сучасним підліткам, тобто твір є надзвичайно легким у сприйнятті для юного читача і водночас тримає його у постійній напрузі: «А що буде далі?».

Ілюстрація до книги В.Рутківського
«Джури козака Швайки»

Практичне застосування

- Під час підготовки до проведення уроків української літератури з вивчення роману В. Рутківського «Джури козака Швайки» у 6 класі.
- Під час підготовки позакласних занять, бібліотечних уроків, виховних заходів.

Ілюстрація до книги В.Рутківського
«Джури козака Швайки»

Структура роботи

- **ВСТУП**
- **РОЗДІЛ I**
- **Огляд літературно-критичних статей щодо читабельності історико-пигодницького роману В. Рутківського «Джури козака Швайки»**
- 1.1. З історії написання книги або відновлення традицій українського екшену
- 1.2. Роман В. Рутківського «Джури козака Швайки» - твір про волелюбних, сміливих героїв, які вміють вистояти в складних ситуаціях
- 1.3. Феномен успіху роману В. Рутківського «Джури козака Швайки»
- **РОЗДІЛ II**
- **Виявлення поглядів сучасних підлітків на причини читабельності роману В. Рутківського «Джури козака Швайки»**
- 2.1. Опитування підлітків «Визначення основних показників читабельності твору»
- 2.2. Порівняльний аналіз рис характеру героїв-підлітків роману В. Рутківського «Джури козака Швайки» та сучасних підлітків «Сучасність джур козака Швайки»
- 2.3. Порівняння поглядів літературознавців та сучасних підлітків на причини читабельності твору
- **ВИСНОВКИ**
- **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**
- **ДОДАТКИ**
- Додаток А. «Інтерв'ю з характерником літературного степу - Володимиром Рутківським «
- Додаток Б. Анкети головних героїв роману В. Рутківського «Джури козака Швайки»
- Додаток В. Матеріали опитування підлітків «Визначення основних показників читабельності твору»
- Додаток Г. Матеріали дослідження «Сучасність джур козака Швайки

З історії написання книги або відновлення традицій українського екшену

- Вихід у світ історико-пригодницького роману В. Рутківського «Джури козака Швайки» став знаковою подією як для письменника, так і для сучасної дитячої книги. І не зважаючи на довгий та складний шлях книги до читача, вона посіла гідне місце серед сучасної дитячої прози, що свідчить про великий талант письменника та близькість його світосприйняття, яке відтворено в книзі, сучасному читачеві.

Ілюстрація до книги В.Рутківського
«Джури козака Швайки»

Роман В. Рутківського «Джури козака Швайки» - твір про волелюбних, сміливих героїв, які вміють вистояти в складних ситуаціях

- Історична проза В. Рутківського звернена до підлітків, котрі саме визначаються з власними ідеалами. У В. Рутківського історія лише засіб для формування у підлітків почуття гордості за минуле, любові до Батьківщини та активної громадської позиції.

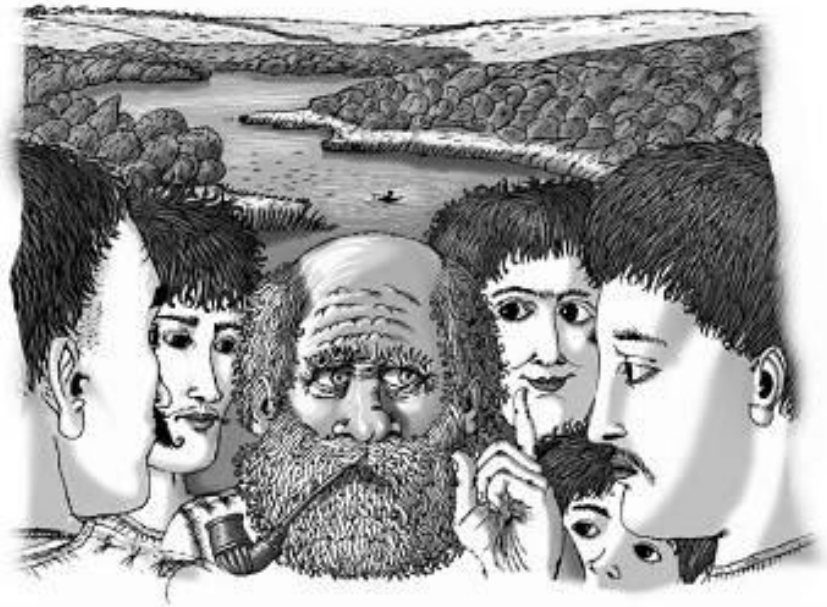
*Ілюстрація до книги В.Рутківського
«Джури козака Швайки»*

Феномен успіху роману В. Рутківського

«Джури козака Швайки»

Літературознавці виділяють такі основні чинники читабельності роману:

- динамічність та захоплювальність сюжету,
- самотність образів,
- вкраплення фольклору,
- правдоподібність історичних колізій,
- багатство мови,
- легкість стилю, моральність без повчань та велика любов до Батьківщини.

*Ілюстрація до книги В.Рутківського
«Джури козака Швайки»*

Опитування підлітків «Визначення основних показників читабельності твору»

- Учням книга В.Рутківського «Джури козака Швайки» сподобалася, адже вона відповідає поглядам учнів на пригодницьку літературу, яка приваблює їх цікавими подіями, веселими героями, розумними та повчальними думками. Також учні не вирізняють серед головного героя найпривабливішого, адже відсотки за улюбленого героя розподілилися практично порівну. Слід відмітити що книга розвинула світогляд всіх учнів, які її прочитали. Також учні відзначили легкість читання твору.

Результати опитування

«Визначення основних показників читабельності твору»

№	Питання	Відповідь
1	Чи любите Ви читати пригодницькі твори?	Так - 100%
2	Чим вони Вас приваблюють?	Цікавими подіями. Веселими героями. Розумними думками. Повчальними думками.
3	Рік народження книги	2007-7, 2011-3
4	Автор книги	Володимир Рутківський
5	Назва книги	«Джури козака Швайки»
6	Чи сподобалася Вам книга?	Так - 91% Недуже - 9 %
7	Що вам в ній сподобалось?	Пригоди - 36 % Герої - 36% Цікаві події - 27 %
8	Чи було Вам цікаво читати книгу?	Так - 91 %
9	Хто з головних героїв Вам найбільше сподобався? Чому?	Саянко - 45% Гришк-55% Герої добрі, відважні та розумні.
10	На опис якої події Ви звернули увагу при читанні цієї книги?	Коли рятували Воронівку -38% Зустріч козака Швайки - 50% Проводи козаків - 12%
11	Чи допомогла Вам ця книга розшири свій світогляд?	Так - 100%
12	Який відгук про цю книгу Ви дали б своєму товаришу?	Книга дуже цікава - 57% Багато цікавих подій - 43%
13	Якою Ви вважаєте сучасну літературу?	Цікава-80% Сучасна-20%
14	На Вашу думку, книга є читабельною, тому що:	Дітям цікаво читати-30% Цікавий сюжет-20% Повчальна-10% Розповідається про рідну землю-10% Відбувається багато пригод-30%

Феномен успіху роману В. Рутківського «Джури козака Швайки»

Підлітки виділяють такі основні чинники читабельності роману:

- цікавий сюжет,
- повчальний зміст,
- розповідь про рідну землю,
- зображення багатьох пригод,
- легкість у читанні,
- гумор,
- близькість по духу сучасним підлітків головних героїв.

Результати дослідження

«Порівняння героїв роману і сучасних хлопців»

№	Питання анкети	Сучасні хлопці	Головні герої	Спільне
1	Прізвище, ім'я та по батькові	Хлопці	Санько, Грицько	Хлопці
2	Вік	12-13	12	12-13
3	Соціальний стан	Не бідні	Бідні	
4	Походження	Україні	Україні	Україні
5	Місце проживання	Одеса	Воронівка	
6	Спосіб життя	Вдосконалювати себе	Пасти худобу	
7	Родина	Повноцінна сім'я	Мати, нема батьків	
8	Коло спілкування (друзі, вороги)	Всі друзі	Друзі	Друзі
9	Життєвий девіз	Нема нічого неможливого	Жити по правді	
10	Мета життя	Вивчитися в школі	Стати козаком	
11	Захоплення, уподобання	У кожного свої	Козакування	
12	Риси характеру	Добрі, сміливі, чуйні	Добрі, відважні, співчутливі	Добрі, сміливі
13	Вчинки, поведінка	Добра	Добра	Добра
14	Мовлення героя	Російська	Українська	

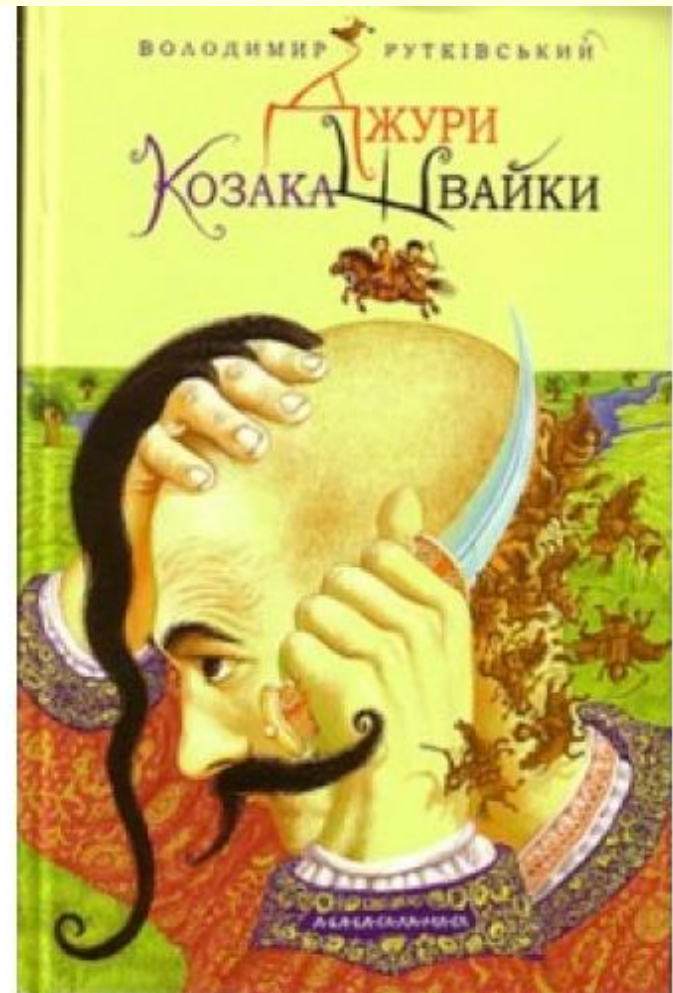
Порівняльний аналіз рис характеру героїв-підлітків роману В. Рутківського «Джури козака Швайки» та сучасних підлітків «Сучасність джур козака Швайки»

Однією з причин читабельності роману «Джури козака Швайки» є сучасність образів головних героїв Санька та Грицька.

- Сучасним хлопчикам більше до вподоби Санько, а от дівчатам він також сподобався, хоча деяким більш до вподоби Грицько. Можливо сучасним підліткам більше до душі його риси характеру: доброта, розум, веселість, сміливість, слухняність та мрійливість.
- Визначаючи риси головних героїв твору нам не вдалося створити узагальнюючий образ, адже хлопці різні як за характером, так і за темпераментом та надзвичайними здібностями, якими вони володіють.
- Визначаючи спільні риси сучасних підлітків з погляду дівчат та хлопчаків, можемо створити такий узагальнюючий образ сучасного підлітка-хлопчачка: сучасні хлопці веселі, добрі, мають намір здійснити свою мрію і здобути певну професію (для цього вони навчаються), однак їх відрізняє те, що кожен має свій девіз по життю та власне захоплення. Тобто вони як головні герої твору водночас однакові, але різні.
- Порівнюючи узагальнюючий образ джур та сучасних підлітків, можна сказати, що спільним у них є те, що вони – українці, добрі та сміливі хлопці, які товаришують з усіма. Але, на жаль, те що їх розрізняє (мова спілкування та роз'єднаність в уподобаннях та намірах) дає приводи для того, щоб задуматись над формуванням єдності у сучасного молодого покоління.

Порівняння поглядів літературознавців та сучасних підлітків на причини читабельності твору

- Погляди літературознавців та сучасних підлітків на причини читабельності роману В.Рутківського повністю збігаються, що ще раз підтверджує геніальність таланту письменника та його вміння захопити як юного читача, так і дорослого.

Висновки

«Не дивлячись на те, що вони живуть в різному часовому просторі, спільним для них є Україна – земля, на якій вони народилися і яку мають захищати в усі часи. Тож і моїм джурам, і нинішньому поколінню однаково потрібні відвага, мужність, бойовий характер, винахідливість і бажання до кінця захищати свою землю. Водночас вони повинні поважати й представників інших народів і націй. Бо тільки це дає змогу людям нашої планети жити в мирі та злагоді.»

В.Рутківський

